

Dictamen en relació amb la consulta formulada per una associació de mares i pares d'alumnes sobre l'adequació a la normativa de protecció de dades de la possibilitat que les escoles demanin un informe pediàtric a les famílies sobre l'estat de salut del nen/a

Es presenta davant l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades un escrit d'una associació de mares i pares d'alumnes en el que es demana que l'Autoritat emeti un dictamen per valorar l'adequació a la normativa de protecció de dades de la possibilitat que les escoles demanin un informe pediàtric a les famílies sobre l'estat de salut del nen/a.

Analitzada la consulta, que no s'acompanya de cap altra documentació, i vist l'informe de l'Assessoria Jurídica emeto el següent dictamen:

I

(...)

II

En l'escrit de consulta s'exposa que el Departament d'Ensenyament ofereix a les famílies l'opció de lliurar a l'escola un informe pediàtric sobre l'estat de salut del nen. L'entitat que planteja la consulta vol conèixer *“la capacitat que tenen les escoles públiques de dur a terme, de manera correcta i d'acord amb la llei de Protecció de dades, el tractament dels informes que puguin ser lliurats per les famílies als centres escolars.”*

En la consulta no es concreta en què consisteix aquest informe, ni s'aporta altra documentació sobre la justificació o els objectius de l'informe. No obstant això, i als efectes d'elaborar aquest informe s'ha tingut en compte el model d'informe *“Informació pediàtrica sobre l'evolució de l'infant per a l'inici escolar del segon cycle d'educació infantil (P3)”* que apareix al web del Departament d'Ensenyament.

Segons es desprèn d'aquest web, l'elaboració d'aquest informe seria una mesura derivada del Pla per a la reducció del fracàs escolar a Catalunya 2012-2018, en concret del seu Eix 2, relatiu al Suport escolar personalitzat: detecció i intervenció precoç de les dificultats d'aprenentatge en l'educació infantil i primària. En concret, dins d'aquest eix es preveu, entre d'altres actuacions *“elaboració d'orientacions, instruments, metodologies i materials que faciliten la detecció i la intervenció dels docents amb relació a les necessitats educatives dels alumnes, focalitzant l'atenció en les capacitats i habilitats que afavoreixen tots els aprenentatges: la competència comunicativa, la lectura i l'escriptura i la competència matemàtica.”*

D'acord amb aquest model d'informe, que segons es manifesta seria d'aportació voluntària per part de les famílies, es recull informació sobre diferents aspectes:

- a) Sobre el desenvolupament de l'infant:
  - Sociabilitat
  - Llenguatge
  - Manipulació d'objectes
  - Control postural

- b) Sobre si l'infant:
  - Rep atenció especialitzada
  - Presenta antecedents de prematuritat
  - Presenta antecedents de baix pes en néixer
  - Presenta antecedents d'altres problemes neonatals
  - Presenta dificultats visuals
  - Presenta auditives

Sembla clar, a la vista d'aquest model d'informe que els centres educatius recolliran informació personal sobre els alumnes que s'hi inscriuïn, que ha de ser qualificada com a informació especialment protegida (art. 7 de la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal (LOPD)), atès que es tracta de dades relatives a la salut dels alumnes. Per això, resulta de plena aplicació la normativa de protecció de dades de caràcter personal.

III

D'acord amb l'article 7.3 LOPD, *“les dades de caràcter personal que facin referència a l'origen racial, a la salut i a la vida sexual només poden ser recollides, tractades i cedides quan, per raons d'interès general, així ho disposi una llei o l'afectat hi consenti expressament”*.

En el cas que ens ocupa, pel que s'exposa a la consulta i pel que es desprèn de la informació que ofereix el Departament, sembla que es tractaria d'informació d'aportació voluntària, per la qual cosa sembla que es comptaria amb el consentiment exprés de les persones afectades o, si més no, dels seus representants legals, atès que es tractaria d'informació relativa a persones menors d'edat (art. 13 del Reglament de desplegament de l'LOPD (RLOPD) aprovat pel Reial decret 1720/2007, de 21 de desembre).

Sens perjudici d'això, cal tenir en compte també que la normativa en matèria d'ensenyament també pot habilitar la recollida d'aquesta informació, fins i tot sense consentiment de les persones afectades (art. 6.1 LOPD).

En aquest sentit, la disposició addicional vint-i-tresena de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, de Educació (LOE), modificada per la Llei orgànica 8/2013, de 9 de desembre, estableix el següent:

“1. Els centres docents poden recollir les dades personals del seu alumnat que siguin necessàries per a l'exercici de la seva funció educativa. Aquestes dades poden fer referència a l'origen i ambient familiar i social, a característiques o condicions personals,

al desenvolupament i els resultats de la seva escolarització, així com a aquelles altres circumstàncies el coneixement de les quals sigui necessari per a l'educació i orientació dels alumnes.

2. Els pares o tutors i els mateixos alumnes han de col·laborar en l'obtenció de la informació a què fa referència aquest article. La incorporació d'un alumne a un centre docent suposa el consentiment per al tractament de les seves dades i, si s'escau, la cessió de dades procedents del centre on hagi estat escolaritzat anteriorment, en els termes que estableix la legislació sobre protecció de dades. En tot cas, la informació a què es refereix aquest apartat ha de ser l'estrictament necessària per a la funció docent i orientadora, i no es pot tractar amb fins diferents de l'educatiu sense consentiment exprés.

3. En el tractament de les dades de l'alumnat s'han d'aplicar normes tècniques i organitzatives que garanteixin la seva seguretat i confidencialitat. El professorat i la resta del personal que, en l'exercici de les seves funcions, accedeixi a dades personals i familiars o que afectin l'honor i la intimitat dels menors o les seves famílies queda subjecte al deure de sigil.

4. La cessió de les dades, incloses les de caràcter reservat, necessàries per al sistema educatiu, s'ha de fer preferentment per via telemàtica i està subjecta a la legislació en matèria de protecció de dades de caràcter personal, i les condicions mínimes les ha d'acordar el Govern amb les comunitats autònomes en el si de la Conferència Sectorial d'Educació.”

Per tant, aquesta disposició addicional 23ª estableix una habilitació legal per al tractament de les dades pels centres educatius que exclou la necessitat que l'alumne o, si s'escau, el seu representant legal atorgui el consentiment per al tractament de les dades que siguin necessàries per a l'exercici de les funcions docent i orientadora.

A la vista de la informació que es preveu recollir en el model d'informe referit, tot sembla indicar que la funció docent i orientadora que correspon al centre pot justificar la seva recollida. Al respecte, cal tenir en compte diferents previsions de la normativa aplicable en matèria d'ensenyament que poden portar a aquesta conclusió de la necessitat d'aquesta informació, no només en el moment de la matriculació de l'alumne, sinó també en el desplegament de l'acció educativa.

Pel que fa a la fase de matriculació, l'article 47.1.d) de la Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació (LEC) estableix com a criteri de prioritat en l'accés a un centre el fet que l'alumne pateixi alguna discapacitat. A més, en virtut de l'habilitació continguda a l'apartat 3 del mateix article, l'article 7 del Decret 75/2007, de 27 de març, pel qual s'estableix el procediment d'admissió de l'alumnat als centres en els ensenyaments sufragats amb fons públics, preveu com a criteri complementari en cas d'empat el fet que l'alumne o alumna tingui una malaltia crònica que afecti el sistema digestiu, endocrí o metabòlic, inclosa la celiaquia.

Però més enllà de la rellevància que determinades patologies puguin tenir en el moment de la matriculació, també poden ser rellevants durant tot el període d'escolarització. Així, l'article 59.3 de la LEC, referit a l'educació infantil, estableix:

“3. Durant l'educació infantil s'ha d'assegurar la detecció precoç de les necessitats educatives específiques i de les manifestacions evolutives que puguin indicar un risc de trastorn dels alumnes, que han de rebre una atenció ajustada a llurs característiques singulars.”

Per la seva banda, l'article 57.5 LEC, relatiu a l'educació bàsica (que comprèn tant l'educació primària com la secundària obligatòria), estableix el següent:

“Els centres que imparteixen l'educació bàsica han d'adoptar les mesures pertinents per a atendre la diversitat de l'alumnat i per a continuar la comesa de detecció i prevenció de les dificultats en l'aprenentatge iniciada a l'educació infantil.”

I l'article 89 LEC estableix:

“1. El projecte educatiu de cada centre ha d'incloure els elements metodològics i organitzatius necessaris per a atendre adequadament els alumnes amb trastorns d'aprenentatge o de comunicació que puguin afectar l'aprenentatge i la capacitat de relació, de comunicació o de comportament.

2. L'Administració educativa ha d'establir, per mitjà dels serveis educatius, protocols per a la identificació dels trastorns d'aprenentatge o de comunicació i l'atenció metodològica adequada.”

A la vista de totes aquestes previsions i de la informació concreta que es demana en l'informe esmentat, sembla clar que la recollida de la informació inclosa al formulari quedaria compresa dins la funció educativa i orientadora dels centres educatius i, per tant, comptaria amb l'habilitació suficient exigida per la normativa de protecció de dades.

IV

Més enllà del que s'acaba d'exposar, el tractament d'aquesta informació pels centres educatius restarà sotmesa al compliment de la normativa en matèria de protecció de dades. Això implica que el centre, com a responsable del fitxer, haurà de garantir, entre d'altres aspectes:

- a) La prèvia aprovació, o si escau l'adequació, dels fitxers corresponents per a la inclusió de dades de salut dels alumnes, llevat que el centre ja disposi del fitxer corresponent (art. 20 LOPD).
- b) La vinculació de la informació recollida a la finalitat per a la qual ha estat recollida, sense que el centre educatiu la pugui emprar per a altres finalitats diferents incompatibles (art. 4.2 LOPD).

- c) El deure de secret, per tal que terceres persones no autoritzades no puguin accedir al seu contingut (art. 10 LOPD i disposició addicional catorzena de la LEC).
- d) La implementació de les mesures de seguretat exigibles que, en tractar-se de dades relatives a la salut, seran de nivell alt (disposició addicional catorzena de la LEC, art. 9 LOPD i arts. 81.3.a) i 89 a 114 RLOPD).
- e) El compliment del deure d'informació establert a l'article 5.1 LOPD. En aquest sentit, l'article 5.2 LOPD estableix que quan s'utilitzin qüestionaris o altres impresos per a la recollida, han de figurar-hi, de manera clarament llegible, les advertències a què es refereix l'apartat 1 del mateix article, això és:
- L'existència d'un fitxer o un tractament de dades de caràcter personal, de la finalitat de la recollida de les dades i dels destinataris de la informació.
  - El caràcter obligatori o facultatiu de la resposta a les preguntes que els siguin plantejades.
  - Les conseqüències de l'obtenció de les dades o de la negativa a subministrar-les.
  - La possibilitat d'exercir els drets d'accés, rectificació, cancel·lació i oposició.
  - La identitat i la direcció del responsable del tractament o, si s'escau, del seu representant.

En el cas que ens ocupa, tenint en compte les circumstàncies que hi concorren, resulta especialment rellevant informar de manera clara sobre l'obligatorietat o no de facilitar aquesta informació.

D'acord amb les consideracions fetes en aquests fonaments jurídics en relació amb la consulta plantejada en relació amb l'adequació a la normativa de protecció de dades de la possibilitat que les escoles demanin un informe pediàtric a les famílies sobre l'estat de salut del nen/a, es fan les següents,

Conclusions

Des del punt de vista de la normativa de protecció de dades de caràcter personal, la recollida d'informació sobre la salut dels alumnes en els termes previstos al model d'informe analitzat, pot trobar cobertura en el tractament de dades dels alumnes previst a la legislació educativa per a dur a terme les funcions educativa i orientadora dels centres.

Barcelona, 4 de setembre de 2015